

Vzdělávací obor: **Dějepis**

Očekávaný výsledek učení: CAS-DEJ-001-ZV9-001

Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.

Popis úrovně NA CESTĚ

- Prozkoumá různorodé kulturní projevy vybraného regionu Evropy i světa v minulosti; kulturní projevy mají různou povahu uměleckých děl, fotografie budov, chrámů a náboženských předmětů, mapy a plány měst, audiovizuální pomůcky apod.

Co víme o Ötzim

Autor materiálu: Mgr. Bc. Roman Ziegler

Anotace

Žáci se v lekci učí formulovat otázky, které je vedou k historickému poznání, přičemž zdroje a informace v nich kriticky posuzují (text, video, internet). Informace navzájem sdílejí a porovnávají.

Zadání pro žáky

EVOKACE

- 1) Pracujeme s obrázky v prezentaci – vyvozujeme téma lekce (otázka „Co z obrázků můžeme usoudit o dnešní lekci?“)
- 2) Obrázek Ötziho v prezentaci – otázka „Co nebo kdo by to mohl být?“ – žáci chvíli přemýšlejí, pak si sdělují ve dvojicích, následně snos myšlenek.
- 3) Odtajnění tématu učitelem.
- 4) Otázka „Co byste chtěli vědět o této osobě?“ – modelujeme na jedné možné otázce, následně vymýšlejí žáci nejprve ve dvojicích (úkol zní „Vymysli alespoň dvě otázky a zapiš je do tabulky!“), pak společný zápis otázek na tabuli, případné zformulování či přeformulování otázek; žáci si zapisují otázky do tabulky – úkol zní „Do tabulky dopiš otázky, které tě zaujaly!“).

UVĚDOMĚNÍ

- 4) Čtení textu, kteří žáci získají od učitele (jedná se o jednotný text) – „Přečti si text a podtrhni odpovědi na otázky, které máš v tabulce. Odpovědi přepiš do druhého sloupce v tabulce!“
- 5) Společný snos – na jaké otázky jsme našli odpovědi – učitel zapisuje na tabuli k otázkám.

6) Prohlížení [video](#)¹ v úseku 00:00–03:00.

7) „Sleduj video, zda neuvidíš a neuslyšíš odpovědi na otázky, které máš v tabulce. Pokud ano, napiš je do druhého sloupce v tabulce! Může se stát, že uslyšíš odpověď na otázku, kde již máme odpověď z textu. I tak ji znovu zapiš. Můžeš tak mít k jedné otázce dvě odpovědi.“

8) Společný snos – na jaké otázky jsme našli odpovědi – učitel zapisuje na tabuli k otázkám, včetně duplicitních. U těch sledujeme, zda jsou shodné, nebo odlišné.

9) Podíváme se společně na to, zda máme všechny otázky zodpovězené. Pokud ne, hledáme odpovědi na internetu pomocí tabletů, notebooků nebo mobilů. V případě, že je nezodpovězených otázek více, žáci si je rozdělí. Odpovědi zapíšeme na tabuli a žáci do tabulek.

REFLEXE

10) Společně odpovídáme na to, jaký zdroj nám pomohl najít odpověď, v čem se zdroje doplňovaly. Dále hledáme odpověď na to, jaká omezení mají tyto prameny a jaké jiné by nám mohly pomoci odpovědi získat.

11) Návrat ke klíčovým obrázkům – „Už víme, proč jsme na začátku měli tyto obrázky?“

12) Propustka – papírek (Napiš tři informace o Ötzi, které sis z dnešní lekce zapamatoval).

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení KRP-KRP-000-ZV9-001	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	- poskytují informační materiály k jednomu tématu z různých zdrojů - umožňují používat prostředky digitální techniky k vyhledávání zdrojů - vytvářím bezpečné prostředí, ve kterém se žáci nebojí vyjadřovat své postoje - umožňuji využívat nejrůznější prostředky k vyhledávání a ověřování zdrojů

Metodický komentář pro učitele

1. V evokační části je nutné dodržovat bezpečné prostředí pro učení žáků – žáci sdílejí své nápady, aniž by tyto byly jakkoliv hodnoceny. Zároveň je třeba respektovat, že se nejedná o soutěž a že není žádoucí nechat žáky prozrazovat téma lekce, naopak je třeba zajistit, aby přemýšleli všichni žáci.
2. Ve fázi, kdy žáci tvoří otázky, je třeba modelovat přemýšlení o otázce („Co by mě mohlo o takové osobě či jejím životě dříve zajímat?“).
3. Pro nezodpovězené otázky využijeme „parkoviště otázek“, nepřecházíme je – žáci mohou hledat odpovědi doma, popř. během volných chvil ve škole, nebo se k nim můžeme vrátit v další hodině;

¹ Otzi The Iceman - 5000 Year Old Mummy. Online. In: YOUTUBE. 2020. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=m5oXjYMY2pM>. [cit. 2025-07-28].

zároveň s žáky přemýšlíme, jaké další zdroje by nám pomohly najít odpovědi na otázky (AI, encyklopedie, ...).

4. U porovnávání druhů pramenů sledujeme, zda žáci správně identifikují možnosti daného pramene, popř. zda navrhnou další relevantní prameny pro možné odpovědi.

Popis ověřování

Během lekce sleduji:

1. Zda žáci formulují otázky, které vedou k historickému poznání, jsou relevantní a vztahují se k problému.
2. Zda odpovědi jsou v souladu s informacemi v textu či videu.
3. Zda žáci vytěžovali všechny zdroje, které měli k dispozici
4. Zda žáci vnímají odlišné vlastnosti pramenů a chápou, že každý pramen může být jinak informačně přínosný.

Zdroje

Obrázky v prezentaci

Ledový muž. Online. Muži v česku. 2025. Dostupné z: <https://www.muzivcesku.cz/ledovy-muz/>. [cit. 2025-07-28].

Text

Nejslavnější evropská mumie Ōtzi: Muž měl těžký život a ještě krutější smrt. Online. Deník.cz. 2021. Dostupné z: <https://www.denik.cz/veda-a-technika/otzi-mumie-alpy-vyroci.html>. [cit. 2025-07-28].

Video na YT

Ōtzi The Iceman – 5000 Year Old Mummy. Online. In: YOUTUBE. 2020. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=m5oXjYMY2pM>. [cit. 2025-07-28].